

^{45/1873.} I Anledning af et Andragende fra Gartner Pagh om at maatte overdrage Lodden Nr. 14 i Galgevangen til Gartner P. Pedersen for den resterende Lejetid vedtog man: at indhente Markudvalgets Erklæring. (Se Mødet den 6te Marts.)

• Mødet den 27de Februar.

^{239/11.} Fra Stiftamtet var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 17de Februar angaaende Sagen om Indlemmelse af Frederiksbjerg i Aarhus Kjøbstad, saalydende:

„I Anledning af det med Amtets behl. Skrivelse af 2den August f. A. hertil indkomne Andragende fra Aarhus Byraad angaaende Indlemmelse af et nærmere betegnet Areal af Biby Sogn i Ring Herred under Aarhus Kjøbstad skulde man tjenstligst anmode Amtet om behagelig at ville tilfjendegive Byraadet, at Justitsministeriet, med hvilket man har brevvexlet om Sagen, har meddelt, at Samme, efter at Byraadet nu har samtykket i at forhøje Stadslægens Løn med 50 Rd. aarlig, naar Indlemmelsen har fundet Sted, ikke finder Noget at erindre imod, at det omhandlede Distrikt indlemmes under Kjøbstaden, og at man fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har modtaget en Meddelelse om, at dette Ministerium heller ikke har Noget imod, at Distriktet i Henseende til Kirke- og Skolevæsen henlægges til Kjøbstaden under Forudsætning af, at der for Afgang i Embedsindtægter forbeholdes den nuv. pastor vicarius for Biby og Thiset Menigheder, Brammer, for hans Funktionstid 8 Rd. 32 $\frac{1}{2}$ om Maaneden og den nuværende Kirkesanger i Biby, Bjørnbaek, for hans Embedstid 35 Rd. om Halvaaret, og at disse Beløb udredes af Aarhus Kommune uden Refusion af de paagjældende Præster eller Kirkebetjente i Aarhus.

Næst derhos at bemærke, at forsaavidt Gjennemførelsen af den attraaede Ordning tillige vedrører Interesser, der varetages af Finantsministeriet, har man under D. D. givet Samme Lejlighed til at udtale sig over Sagen, skal man lige tjenstlig bede Byraadet tilfjendegivet, at Indenrigsministeriet efter Omstændighederne ikke for sit Vedkommende finder Anledning til at modsætte sig, at det paagjældende Distrikt indlemmes under Kjøbstaden, eller at Indlemmelsen sker paa de Vilkaar, hvorom Byraadet er kommet overens, dels med vedkommende Grundejere,

dels med Viby Sogneraad. Under Forbehold af, at der ikke fra Finantsministeriets Side stilles særlige Betingelser for Indlemmelsen, skal man derfor være villig til at søge udbirket en allerhøjeste Resolution angaaende Distriktets Indlemmelse under Aarhus Kommune paa de angivne Vilkaar; men forinden herefter videre foretages, maa Ministeriet udbede sig nærmere Oplysning meddelte om, hvilke Foranstaltninger Byraadet har truffet for at sikre sig at kunne opfylde den af nogle af de paagjældende Grundejere stillede Betingelse angaaende Anlægget af en ny Forbindelsesvej mellem Rjøbstaden og det omhandlede Distrikt med en Bro over Jernbanen, i hvilken Henseende man skal bemærke, at Ministeriet med Hensyn til Opførelsen af denne Bro under 12te Novbr. f. A. har bemyndiget Direktøren for de jyske-synske Jernbaner til at indlede nærmere Forhandling med Byraadet, men at Ministeriet ikke senere har modtaget nogen Meddelelse fra bemeldte Embedsmand, denne Sag vedrørende.

Foranlediget ved de angaaende den fremtidige Bestatning af de faste Ejendomme i det oftnævnte Distrikt indgaaende Overenskomster og Byraadets dertil knyttede Udtalelse, maatte Ministeriet derhos ønske allerede nu at modtage Oplysning fra Byraadet om, hvilken Ordning det, naar Bestemmelse om Indlemmelsen er tagen, maa anses rettest at træffe med Hensyn til Distriktets Henlæggelse enten til Rjøbstadgrunden eller til Rjøbstadjorderne, samt om hvorledes Byraadet har tænkt sig at Loven af 11te Februar 1863 i det Hele vil være at bringe til Anvendelse paa bemeldte Distrikt. Man skal i saa Henseende ikke undlade at tilføje, at det maa anses som en Selvfølge, at der i Overensstemmelse med nysevnede Lovs §§ 4 og 5 foretages en Matrifikulering af det omhandlede Areal eller den Del af samme, som henlægges til Bygrunden, ligesom at derefter Skatterne til Statskassen af den hartkornspligtige Jord, som saaledes indlemmes i Bygrunden, overtages og udredes af Ræmmerkassen; hvorhos endelig Omkostningerne ved samtlige Foranstaltninger, som det ifølge Loven af 11te Februar 1863 maa anses fornødent at træffe i Anledning af Indlemmelsen, maa afholdes af Aarhus Kommune.

Med de saaledes begjærte Oplysninger udbeder man sig tillige Byraadets Erklæring om, hvorvidt Samme maatte ønske, at Indlemmelsen træder i Kraft fra et tidligere Tidspunkt end 1ste

Januar 1874, samt i bekræftende Fald om, fra hvilket Tidspunkt det da ønskes at Indlemmelsen skal regnes.”

Byraadet vedtog at udtale, at det ønskes det omhandlede Distrikt indlemmet i Kjøbstaden fra 1ste Januar 1874. Med Hensyn til Forholdet ligeoverfor Loven af 11 Februar 1863 besluttede man at anmode det nedsatte Udvalg om at fremkomme med nærmere Forslag. (Se Mødet den 13de Marts.)

²³⁹/₇₁ jfr. ¹⁶²/₇₀ og ¹⁰²/₆₉. Fra det nedsatte Udvalg for Byens Udvidelse m. v. var modtaget Forslag til en Overenskomst med Jernbanedirektøren angaaende Benyttelse af Amtmandstøften, Reguleringen af Byens sydlige Grændse ligeoverfor Jernbanestationen og Anlægget af en Bro over Jernbanen, saalydende:

„Imellem Statsraad, Jernbanedirektør Holst paa den jydskfynske Jernbanes Begne og undertegnede Udvalg af Aarhus Byraad paa dets Begne er under Forbehold af respektive Indenrigsministeriets og Byraadets Approbation under D. D. truffet følgende Overenskomst:

- 1) Til Udvidelse af Sønder-Allé afstaar Jernbanen 3 Aen af Amtmandstøften, langs dennes nordlige Grændse. Da Benyttelsen af Amtmandstøften som Oplagsplads for Gods- og trafikken nødvendiggjør ikke blot Udvidelse, men ogsaa Brolægningen af Sønder-Allé mellem Fredensgade og Spanien, paatager Jernbanen sig at bære, foruden den $\frac{1}{4}$ Del af Udgiften, som den vil have at godtgjøre Kommunen efter Byvedtægtens § 39, endvidere i Analogi med Reglen i § 38 af samme Vedtægt yderligere $\frac{1}{4}$ Del, i Alt Halvdelen af hele Bro-lægningsudgiften, der er kalkuleret til 5,200 Rd.
- 2) Aarhus Byraad renoncerer paa den Samme efter Kontrakten om Amtmandstøften af 25de Juli og 29de August f. A. § 4 tilkommende Ret til Passage ad den nuværende Vej mellem Jernbanestationen og Gaden Spanien og frafalder enhver Fordring paa, at der sammesteds skal være Vej.
- 3) Endvidere fritager Byraadet Jernbanen for den Forpligtelse, Samme har paadraget sig efter fornævnte Kontrakt § 5, nemlig til at overtage og ikke at nedlægge de over Amtmandstøften gaaende Vandløb, og skal det som Følge heraf staa Jernbanen frit for at opfylde de Vandløb, der nu gaa over Amtmandstøften, dog ikke før Byen har faaet omlagt Bro-lægnings i Fredensgade, hvilket senest skal være sket inden Oktober 1874.

- 4) Til Gjengjæld herfor udbetaler Jernbanen Byraadet de 900 Rd., som ifølge Indenrigsministeriets Resolution af 4de April f. A. kunne udbetales under den i 3die Post nævnte Forudsætning.
- 5) Byraadet forpligter sig til at efterkomme de i Indenrigsministeriets Skrivelse til Jernbanedirektøren af 12te Novbr. f. A. med Hensyn til den projekterede Bro over Jernbanen, tæt vest for Hovedstationen, opstillede 3 første Betingelser, nemlig :
 at Broen bygges efter en af Jernbanedirektøren approberet Tegning, og at Arbejdet udføres efter en af Samme approberet Byggeplan;
 at alle de Anvisninger, der gives, eller Fordringer, der stilles af vedkommende Jernbaneingeniør, for at sikre Banens Drift under Broens Opførelse eller senere, naar Vedligeholdelsesarbejder ved den foretages, uvægerlig tages til Følge, samt at betimelig Anmeldelse sker til Jernbanebestyrelsen om, naar Broens Opførelse skal begynde, og senere om, naar Vedligeholdelsesarbejder skulle foretages;
 at Vejbroen til enhver Tid vedligeholdes i en saadan Stand og kun benyttes saaledes, at den ikke frembyder nogen Fare for Jernbanen.
- 6) Byraadet forpligter sig endvidere til inden 1ste Januar 1876 at overtage som offentlig Gade Strækningen fra Fredensgades Ophør forbi Jernbanens Varehus og Hovedbygning i en Bredde af 26 Alen og at føre denne Gade i en lige Linie fra Fredensgades Omdrejning til Hovedbygningen indtil Stationsvejen, som fører til Horsens Landevej, saaledes som nærmere betegnet i Indenrigsministeriets Resolution til Jernbanedirektøren af 4de April f. A., imod at Jernbanen afstaar de i bemeldte Resolution omhandlede Arealer. Saa snart Gaden er anlagt, overtages den til fremtidig Vedligeholdelse af Byen, men Jernbanen udbreder til Anlægget, overensstemmende med § 38 af Byvedtægten, Halvdelen af Udgiften ved Brolægningen, der er anslaaet til c. 7,000 Rd.
- 7) Endelig forpligter Byraadet sig til inden samme Tid under bemeldte Gade eller dens Fortov at lade anlægge en Kloafledning fra ovennævnte Stationsvej i lige Linie til det sydvestlige Hjørne af Gartner Ehlers's ved Amtmandstøften beliggende Have, hvor den modtages paa Jernbanens Grund

og føres, syb for Gartner Ehlers's Have, i lige Linie til Jernbanens Stenkiste ovenfor Viadukten samt paa den anden Side af denne videre til Badehusvejens Kloak. Til hele denne Kloakledning fra Stationsvejen til Badehusvejen skal Jernbanen have Ret til at føre private Ledninger, medens Byen paatager sig dens Vedligeholdelse og Oprensning, men Halvdelen af Udgiften ved Anlægget bæres af Jernbanen, forsaavidt dette sker over Jernbanens Grund.

Udvalget for Byens Bebyggelse og Udvidelse, den 26de Februar 1873.

Schmidt. Nors. H. Liisberg.
H. J. Baes. Chr. Spliid.

For Jernbanen
N. Holst."

Byraadet vedtog at udsætte sin Approbation af fornævnte Overenskomst, indtil Indenrigsministeriets Approbation foreligger for Jernbanens Vedkommende. (Se Mødet den 12te Juni.)

^{222/72}. I Anledning af et fra Haandværkerforeningen i Aarhus indsendt Andragende om Approbation paa en Fundats for et af Proprietær J. C. Krieger til Elisabetsminde stiftet Legat paa 6000 Rd. til Fordel for værdige og trængende Borgere i Aarhus havde Indenrigsministeriet i en Magistraten gennem Amtet tilstillet Skrivelse foreslaaet, at der i Fundatsen optages en Bestemmelse om, at der skal aflægges aarligt Regnskab for Legatkapitalen samt Legatets Indtægter og Udgifter, og at der med Hensyn til Regnskabets Revision og Decision forholdes paa samme Maade, som for Kjøbstadens aarlige Regnskaber er fastsat i Lov om Kjøbstadkommunernes Styrelse m. v. af 26de Maj 1868 § 33.

Efter at Haandværkerforeningen havde erklæret Intet at have imod, at Fundatsen erholder en saadan Tillægsbestemmelse, havde Magistraten tilstillet Byraadet Sagen til videre Foranstaltning.

Byraadet vedtog at udtale, at det for sit Vedkommende ikke fandt Noget at erindre imod, at Fundatsen erholder den nævnte Tilføjning. (Se Mødet den 17de April.)

^{244/72}. Byraadet vedtog og underskrev et fra Legatudvalget modtaget Forslag til Fundats for det af Fr. Sofie Ring oprettede Legat paa 2000 Rd. til Fordel for tvende værdige og trængende Jomfruer i Aarhus, hvilken Fundats vil være at indsende til kgl. Stadsfæstelse. (Se Mødet den 3die April.)

^{6/73}. Efter nærmere at have overvejet det fra Udvalget for Fattigvæsenet indkomne Forslag om Opsørelse af en Bolig for husvilde Personer vedtog Byraadet at anmode Udvalget om at underkaste Sagen en fornøjet Drøftelse.

^{32/73}. Ved anden Behandling vedtog Byraadet at forhøje Lønnen for Inspektøren paa Fattiggaarden fra 300 Rd. til 400 Rd. aarlig. (Se Mødet den 6te Marts.)

^{34/73}. Efter paany at have overvejet den i Mødet den 20de Februar ommeldte Skrivelse fra Handelsforeningen i Aarhus angaaende Byens Garnisonsforhold vedtog Byraadet ikke for Tiden at sende nogen Deputation til Krigsministeren om Sagen, men derimod at tilstille ham en Skrivelse i Overensstemmelse med en af Borgmesteren forelagt Koncept. Bemeldte Skrivelse, der afgit under 1ste Marts, er saalydende:

„Under 27de Juni 1867, kort før den nugjældende Hærlov udkom, tillod Kommunalbestyrelsen sig at henvende sig til Krigsministeriet med Andragende om at faa tilbød en Garnison af Styrke som den, der nu er tilstede i Byen, hvorhos man, under Forudsætning af, at Garnisonsforholdene vilde blive fastslaaede ved Lov over hele Landet, i al Almindelighed tilbød at bygge Kaserne og tilvejebringe andre af Militæretatens Garnisonsfornødenheder.

Paa denne Skrivelse har Byraadet ikke modtaget noget Svar. Men allerede forinden havde man, for at imødekomme de stedlige militære Autoriteters Ønske, begyndt her at etablere midlertidige Kaserne for Fodfolkets Rekruter, og man har beklaget, at disse saa længe have henstaaet i deres midlertidige Skikkelse, ligesom man er sig fuldt bevidst, at de Kvarterer, der udenfor disse have været præstereede, have, uagtet Betalingen for dem langt overstiger hvad Indenrigsministeriet har villet approbere som Maximumspris, ladet en Del tilbage at ønske. Vi ere ogsaa vidende om, at Rytteriets Rekrutlokale, der er lejet af selve Militæretaten, er mindre godt, at Sygehuset trænger til Ombygning, og at her mangler Exercer- og Gymnastikhus for Fodfolket.

Kommunen ønsker meget ret snart at komme ud over denne midlertidige og, som vi vel indse, i Længden uholdbare Tilstand, saa meget mere, da vi ikke have tunnet give de herværende militære Autoriteter Uret i, at Forholdene her maa anses for ufyldestgjørende.

Hærløven er nu under Revision, og vi have erfaret, at det er Ministeriets Hensigt at indskrænke den Troppestyrke, der hidtil har været anvist Kvarter i Jylland. Vi antage vel, at Aarhus By, der er Knudepunktet for Jernbanerne mod Nord, Vest og Syd, og som ved sin ypperlige Havn imod Øst afgiver det bedste Afstigningspunkt i Jylland, ikke derfor vilde blive blottet for Garnison; men vor By er i saa stærk Opkomst, at vi maa ønske vor Garnison hellere forstørret end formindsket, hvorfor vi gjerne modtage en hel Brigade Fodfolk i Garnison istedetfor som nu en halv.

Under disse Omstændigheder henvende vi os til Ministeriet med Anmodning om, at Samme saa snart som muligt vil opgive for os, hvor stor den Garnisonsstyrke vil blive, som efter Hærløvens Vedtagelse vil blive henlagt til vor By. Vi love og tilsige da paany, at der for den saaledes bestemte Styrke strax skal blive taget fat paa Bygningen af gode og hensigtsmæssige Kaserner, ligesom at de øvrige Garnisonsfor nødenheder, som Ministeriet maatte ønske her tilvejebragte, i hurtigst mulig Tid skulle blive anskaffede. Vi give et saadant Løfte saa meget roligere, som vi have modtaget Vidnesbyrd om, i hvor høj en Grad det interesserer Byens Befolkning at bevare sin Garnison eller se den forstørret, og vi antage, at Ministeriet ogsaa saa meget roligere kan indgaa paa Andragendet, da Anlægget af et nyt Vandværk upaatvivlelig vil udøve en god Indflydelse paa Byens sanitære Forhold, hvis Forbedring ogsaa paa andre Maader tilstræbes."

^{39/73}. Man vedtog at anmode Colbing og Spliid om at gennemgaa Havnens Regnskab for 1872. (Se Mødet den 27de Marts.)

Mødet den 6te Marts.

^{115/1871}. Fra Kjøbmand L. Larsen var modtaget en Skrivelse, hvori han paany andrager om, at Vandløbsforholdene m. v. i Knudrigsgade maa blive ordnede. Byraadet vedtog at udsætte Sagens Behandling til et senere Møde. (Se Mødet den 13de Marts.)

^{129/72}. Byraadet underskrev en Obligation til Brandfonden paa 1490 Rd. 87 Sk. (Se Mødet den 23de Januar.)

^{176/72}. Foranlediget ved en Skrivelse fra Ræmneren om, at Kaptein Daue's Skatterestancer for flere Aar, ialt til Beløb 139 Rd. 48 Sk, maa bortfalde for uerholdelige, vedtog man at henvende sig